

ПРАВИЛА

за изменение и допълнение на Правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 55 от 19.06.2020 г., в сила от 19.06.2020 г., доп., бр. 4 от 15.01.2021 г., в сила от 15.01.2021 г., изм. и доп., бр. 41 от 18.05.2021 г., в сила от 18.05.2021 г., бр. 2 от 7.01.2022 г., в сила от 7.01.2022 г.)

§ 1. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 5 думите „успешно преминало обучение“ се заменят с „работа с електронните системи за търговия за съответния пазарен сегмент“;
2. В т. 6 след думата „достъп“ се добавя изреча „до електронните системи за търговия и електронните системи за сетълмент“;
3. Създава се т. 7:
„7. сключване на споразумение за самофактуриране - за пазарни сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“.“.

§ 2. В чл. 20 се създава т. 3:

- „3. сключва споразумение за самофактуриране с БНЕБ ЕАД при регистрация на пазарен сегмент „Ден напред“ и/или пазарен сегмент „В рамките на деня“.“.

§ 3. В чл. 24 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 2 се изменя така:
„(2) Всеки отговорник за търговия е длъжен успешно да положи тест за проверка на познанията му относно тези правила и за работа със съответната ЕСТ съгласно Инструкция № 1 „Обучение и сертифициране“, публикувана на интернет страницата на БНЕБ ЕАД.“.
2. Създава се нова ал. 3:
„(3) Всеки търговски участник има право да подаде заявление за провеждане на обучение с отговорник за търговия за запознаване с тези правила и работа със съответната ЕСТ.“.
3. Съществуващата ал. 3 става ал. 4.

§ 4. В чл. 28, ал. 2 след думите „Инструкция № 1 „Обучение“ се добавя „и сертифициране“.

§ 5. В чл. 55 след думата „Инструкция“ се добавя „№ 6“.

§ 6. Чл. 66 се изменя така:

„Чл. 66. Достъпните за търговия в ЕСТ-РД продукти обхващат следващите от 9 до 32 часови интервала на доставка или съответно 36 до 128 петнадесетминутни интервала, като нови достъпни за търгуване продукти се добавят в ЕСТ ежедневно в 14 ч. след публикуването на резултатите от пазарен сегмент „Ден напред“. Търговията с всеки един продукт е възможна до 60 минути преди началния час на доставка на съответния продукт.“.

§ 7. Чл. 68 се изменя така:

- „Чл. 68. Всеки ден на доставка се състои съответно от:
 1. Двадесет и четири (24) последователни интервала на доставка, всеки от 1 (един) час, като първият интервал на доставка започва от 00,00 ч. в деня на доставката;
 2. Деветдесет и шест (96) последователни интервала на доставка, всеки от 15 минути, като първият интервал на доставка започва от 00,00 ч. в деня на доставката.“.

§ 8. Чл. 69 се изменя така:

„Чл. 69. При преминаване от лятно към зимно часово време денят на доставка се състои от:

1. Двадесет и пет (25) последователни интервала на доставка, като часовият интервал между 02,00 – 03,00 ч. се повтаря 2 (два) пъти;
2. Сто (100) последователни интервала на доставка, всеки от 15 минути, като интервалите между 02,00 – 03,00 ч. се повтарят 2 (два) пъти.“

§ 9. Чл. 70 се изменя така:

„Чл. 70. При преминаване от зимно към лятно часово време денят на доставка се състои от:

1. Двадесет и три (23) последователни интервала на доставка, като часовият интервал между 02,00 – 03,00 ч. се премахва;
2. Деветдесет и два (92) последователни интервала на доставка, всеки от 15 минути, като интервалите между 02,00 – 03,00 ч. се премахват.“

§ 10. В чл. 87 навсякъде се заличава думата „часови“.

§ 11. В чл. 99 след думата „Инструкция“ се добавя „№ 6“.

§ 12. В чл. 148 се правят следните изменения:

1. Ал. 1 се изменя така:

„(1) При извънредни ситуации, свързани със закъснение на изчисляването на резултатите от търговията от страна на обединението SDAC и алгоритъма Euphemia, в случай на частично или пълно разединение на пазарите или по други причини извън контрола на оператора, сроковете по чл. 147, т. 2 и т. 3 могат да бъдат удължени до 15,00 ч. при получено потвърждение от ЕСО ЕАД за удължаване на срока, посочен в глава III, т. 1 от Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици на пазарен сегмент „Ден напред“.“

2. В ал. 2 думата „непредвидено“ се заменя с „пълно или частично“.

§ 13. В чл. 149 думите „15,00 ч.“ се заменят с „16,00 ч.“ и в края на разпоредбата се добавя ново изречение: „При анулиране на борсовата сесия всички подадени оферти в ЕСТ-ДН с ден на доставка, следващ деня на търговия, се анулират.“

§ 14. В чл. 159 след думата „Инструкция“ се добавя „№ 6“.

§ 15. В чл. 167 след думата „Инструкция“ се добавя „№ 6“.

§ 16. В чл. 170 след думата „Инструкция“ се добавя „№ 6“.

§ 17. В чл. 215 в края на изречението точката се заменя със запетая и се добавя: „освен в случаите, в които в тези правила се предвижда по-кратък срок.“

§ 18. Чл. 226 се изменя така:

„Чл. 226. (1) При усвояване и/или блокиране на част или на цялото минимално обезпечение на пазарни сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“ от страна на оператора, търговският участник е задължен да го възстанови до изискуемия размер съгласно чл. 224 в срок до 3 (три) работни дни, като за посочения период операторът отстранява търговския участник от съответния пазарен сегмент при условията на раздел VII от тази глава. При невъзстановен размер на минималното обезпечение в указания срок операторът изключва търговския участник от участие на борсов пазар на електрическа енергия при условията на глава трета, раздел III.

(2) При усвояване и/или блокиране на част или на цялото минимално обезпечение на пазарен сегмент „Двустранни договори“ от страна на оператора, търговският участник е задължен да го възстанови до изискуемия размер съгласно чл. 224 в срок до 1 (един) работен ден. В случай, че минималното обезпечение не е възстановено в указания срок, операторът отстранява търговския участник от съответния пазарен сегмент при условията на раздел VII от тази глава и указва нов срок за изпълнение. При невъзстановен размер на минималното обезпечение в указания срок операторът изключва търговския участник от участие на борсов пазар на електрическа енергия по реда и при условията на глава трета, раздел III.“.

§ 19. Съществуващият чл. 229 става ал. 1 и се създава ал. 2:

„(2) Стойността на риск параметъра се изчислява поне веднъж на всеки шест месеца.“.

§ 20. Чл. 246 се изменя така:

„Чл. 246. (1) При реализирани сделки за покупка на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ ЕАД ежедневно издава фактури, като:

1. за пазарен сегмент „В рамките на деня“ се фактурират количествата, които са доставени през предходния работен ден, както и дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД. При поредица от неработни дни търгуваните и доставени през неработните дни количества се фактурират в първия работен ден, следващ неработните дни при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност;

2. за пазарен сегмент „Ден напред“ се фактурират количествата, които ще бъдат доставени на следващия ден, както и дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД. При поредица от неработни дни търгуваните през неработните дни количества се фактурират в първия работен ден, следващ неработните дни при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност.

(2) При възникване на непредвидени обстоятелства по изключение сроковете за издаване на фактури по ал. 1 могат да бъдат удължени, но с не повече от един работен ден.

(3) Издадените фактури са с падеж първия работен ден, следващ деня на издаване на фактурата.

(4) Издадените фактури се изпращат от БНЕБ ЕАД на търговските участници през клиентски портал, опериран от БНЕБ ЕАД, като на търговските участници се осигурява достъп до документите чрез потребителско име и парола, предоставени от БНЕБ ЕАД.

(5) При невъзможност търговските участници да осъществят достъп до клиентския портал по ал. 4 издадените фактури могат да се изпращат от БНЕБ ЕАД по електронните пощи, посочени от търговските участници в заявлението за регистрация и в договора за участие на организиран борсов пазар.“.

§ 21. Чл. 247 се изменя така:

„Чл. 247 (1) При реализирани сделки за продажба на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ ЕАД ежедневно издава фактури, включително чрез самофактуриране по смисъла на чл. 113, ал. 11 от Закона за данък върху добавената стойност, като:

1. за пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ се фактурират дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД;

2. за пазарен сегмент „В рамките на деня“ се самофактурират количествата, които са доставени на предходния работен ден. При поредица от неработни дни търгуваните и доставени през неработните дни количества се самофактурират в първия работен ден, следващ неработните дни при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност;

3. за пазарен сегмент „Ден напред“ се самофактурират количествата, които ще бъдат доставени на следващия ден. При поредица от неработни дни търгуваните през неработните

дни количества се самофактурират в първия работен ден, следващ неработните дни при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност.

(2) Издадените фактури, включително чрез самофактуриране по ал. 1, са с падеж по чл. 246, ал. 3 и се изпращат от БНЕБ ЕАД на търговските участници по реда на чл. 246, ал. 4 и ал. 5.

(3) Търговските участници са длъжни да включат фактурите, издадени чрез самофактуриране, в своите регистри по Закона за данък върху добавената стойност.

(4) Правата и задълженията на страните във връзка със самофактурирането се съдържат в споразумението по чл. 20, т. 3 от тези правила.“.

§ 22. Чл. 248 се отменя.

§ 23. Чл. 249 се изменя така:

„Чл. 249. (1) При сделки, сключени на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ на отрицателни цени:

1. При реализирани сделки за покупка на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ ЕАД издава фактури с нулеви стойности към търговските участници, а самофактурира цялата абсолютна стойност по сделката към БНЕБ ЕАД с основание „Извършена услуга по покупко-продажба на електрическа енергия на отрицателна цена“;

2. При реализирани сделки за продажба на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ ЕАД издава фактури чрез самофактуриране с нулева стойност към БНЕБ ЕАД, а фактурира цялата абсолютна стойност на продажбата към търговските участници с основание „Извършена услуга по покупко-продажба на електрическа енергия на отрицателна цена“.

(2) Издадените фактури, включително чрез самофактуриране по ал. 1, са с падеж по чл. 246, ал. 3, изпращат се от БНЕБ ЕАД на търговските участници по реда на чл. 246, ал. 4 и ал. 5 и търговските участници са длъжни да спазват задълженията по чл. 247, ал. 3 от тези правила.

(3) Правата и задълженията на страните във връзка със самофактурирането се съдържат в споразумението по чл. 20, т. 3 от тези правила.“.

§ 24. Чл. 253 се изменя така:

„Чл. 253. (1) Търговски участници, реализирали нетна покупка, са длъжни да изпълнят своите задължения за разплащане чрез една от двете платежни услуги:

1. кредитен превод;

2. директен дебит съгласно Инструкция № 5 „Плащане чрез директен дебит“ на БНЕБ ЕАД.

(2) Разплащанията се осъществяват въз основа на издадените фактури, а когато са налице насрещни парични задължения - въз основа на документ за прихващане.“.

§ 25. Чл. 254 се отменя.

§ 26. Чл. 255 се изменя така:

„Чл. 255. Търговски участници, реализирали нетна покупка, са длъжни на падеж да заплащат дължимите суми, включително тези, съдържащи се в Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД, като определената за целта банкова сметка на оператора следва да бъде заверена със съответното плащане до 10,30 ч. в първия работен ден, следващ деня на издаване на фактурата.“.

§ 27. Чл. 256 се отменя.

§ 28. Чл. 257 се отменя.

§ 29. Чл. 275 се изменя така:

„Чл. 275. (1) При неизпълнение на задълженията за актуализиране размера на наличното обезпечение до размера на изискуемото съгласно изискванията по раздел VI от глава седма, БНЕБ ЕАД:

1. констатира всяко едно неизпълнение на задълженията, за което писмено уведомява търговския участник в едноседмичен срок от извършването;

2. при трето неизпълнение на задължение за актуализиране размера на наличното обезпечение до размера на изискуемото в рамките на един месец, увеличава с 0,04 BGN/MWh размера на такса сетълмент, определена в Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД, за период от един месец, считано от деня, следващ датата на уведомяването на търговския участник. При определяне на броя на неизпълненията се вземат предвид такива и на двата пазарни сегмента „В рамките на деня“ и „Ден напред“, като увеличението на такса сетълмент се прилага и за двата сегмента;

3. отстранява търговския участник по реда и при условията на глава трета, раздел II от тези правила. Когато търговският участник е регистриран на пазарни сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“, БНЕБ ЕАД го отстранява и от двата пазарни сегмента.

(2) При всяко последващо неизпълнение на задължение за актуализиране размера на наличното обезпечение до размера на изискуемото, осъществено в рамките на едномесечния срок на действие на санкцията по ал. 1, т. 2, операторът увеличава размера на такса сетълмент с нови 0,04 BGN/MWh, като определя нов едномесечен срок за кумулативно действие на наложените санкции, считано от деня, следващ датата на уведомяването на търговския участник.

§ 30. Чл. 276 се изменя така:

„Чл. 276. (1) При неизпълнение на задължението по чл. 231 за поддържане на размера на налично обезпечение по-голямо от общото задължение към оператора, БНЕБ ЕАД:

1. констатира всяко едно неизпълнение на задълженията, за което писмено уведомява търговския участник в едноседмичен срок от извършването;

2. при трето неизпълнение на задълженията по чл. 231 в рамките на един месец, увеличава с 0,04 BGN/MWh размера на такса сетълмент, определена в Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД, за период от един месец, считано от деня, следващ датата на уведомяването на търговския участник. При определяне на броя на неизпълненията се вземат предвид такива и на двата пазарни сегмента „В рамките на деня“ и „Ден напред“, като увеличението на такса сетълмент се прилага и за двата сегмента;

3. може да изиска извънредно обезпечение в размер на стойността, с която общото задължение към оператора е надвишило наличното обезпечение, за срок от един месец;

4. отстранява търговския участник по реда и при условията на глава трета, раздел II от тези правила. Когато търговският участник е регистриран на пазарни сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“, БНЕБ ЕАД го отстранява и от двата пазарни сегмента.

(2) При всяко последващо неизпълнение на задълженията по чл. 231, осъществено в рамките на едномесечния срок на действие на санкцията по ал. 1, т. 2, операторът увеличава размера на такса сетълмент с нови 0,04 BGN/MWh, като определя нов едномесечен срок за кумулативно действие на наложените санкции, следващ датата на уведомяването на търговския участник.“

§ 31. Чл. 277 се отменя.

§ 32. В чл. 278 думите „по чл. 275, 276 и 277“ се заменят с „по чл. 275 и 276“.

§ 33. Чл. 279 се изменя така:

„Чл. 279. (1) При неизпълнение в срок от страна на търговски участник на задължение за разплащане на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ БНЕБ ЕАД:

1. констатира всяко едно неизпълнение на задължение за разплащане, за което писмено уведомява търговския участник в едноседмичен срок от извършването;

2. при трето поред неизпълнение на задължение за разплащане в рамките на един месец, увеличава с 0,04 BGN/MWh размера на такса оборот, определена в Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД, за период от един месец, считано от деня, следващ датата на уведомяването на търговския участник. При определяне на броя на неизпълненията се вземат предвид такива и на двата пазарни сегмента „В рамките на деня“ и „Ден напред“, като увеличението на такса оборот се прилага и за двата сегмента;

3. отстранява търговския участник по реда и при условията на глава трета, раздел II от тези правила. Когато търговският участник е регистриран на пазарни сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“, БНЕБ ЕАД го отстранява и от двата пазарни сегмента.

(2) При всяко последващо неизпълнение на задължение за разплащане в рамките на едномесечния срок на действие на санкцията по ал. 1, т. 2, операторът увеличава размера на такса оборот с нови 0,04 BGN/MWh, като определя нов едномесечен срок за кумулативно действие на наложените санкции, считано от деня, следващ датата на уведомяването на търговския участник.“.

§ 34. В чл. 295, ал. 1 след думата „Инструкция“ се добавя „№ 7“.

§ 35. В чл. 312 се заличават думите „като страната, позоваваща се на непреодолима сила, задължително разполага и представя на другата страна сертификат за форсмажор, издаден от оторизиран орган за възникването ѝ“.

§ 36. В § 1 от Допълнителната разпоредба се създава т. 43а:

„43а. „Петнадесетминутен продукт“ е продукт, търгуван на борсовия пазар, сегмент „В рамките на деня“, с продължителност на доставката петнадесет минути.“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 37. Търговските участници, регистрирани на организирания борсов пазар на електрическа енергия на пазарни сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“ до датата на влизане в сила на тези правила, следва в 30-дневен срок от влизане в сила на тези правила да сключат споразумение за самофактуриране с борсовия оператор.

§ 38. Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия са приети с решение на Комисията за енергийно и водно регулиране по Протокол..... и влизат в сила от деня на обнародването им в „Държавен вестник“, с изключение на § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 и § 36, които влизат в сила от 01.10.2022 г.